

Loodsplicht

Rotterdam – Rijnmond

Versie 1.2

Versie	Datum	Korte beschrijving aanpassing
1	01-01-2021	Geheel herziene versie o.b.v. Loodsplichtbesluit 2021 en Loodsplichtregeling 2021
1.1	16-08-2021	§3 Ad-hoc loodsplicht Pet havens toegevoegd §4.2 Actualisatie
1.1	08-08-2022	Bijlage 3 Dordrecht en Moerdijk toegevoegd
1.2	20-09-2022	Bijlage 3 Prinses Alexiahaven toegevoegd

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Generiek vrijgestelde schepen	4
3. Ad-hoc-loodsplicht	5
4. Schepen met een Pilotage Exemption Certificate (PEC).....	6
4.1 PEC	6
4.2 PEC kleine zeeschepen.....	7
4.3 PEC LNG bunkerschepen	7
4.4 Meldplicht schepen met een PEC.....	7
5. Vrijstelling loodsplicht bij verhaalreizen	8
6. Loodsplicht gesleepte vaart.....	9
7. Loodsen op afstand (LOA).....	9
8. Uitleg bij HaMIS-scherm loodsvrijstelling	9
Bijlage 1: Overzichtstabel PEC-typen Rotterdam-Rijnmond-Zuid Holland-achterland	11
Bijlage 2 Loodsplichtige scheepvaartwegen en bevoegde autoriteiten	12
Bijlage 3: Havenbekkens verhaalreizen	13
Bijlage 4: Werkschepen	14

1. Inleiding

Zeeschepen moeten in loodsplichtig vaarwater (bijlage 2) gebruik maken van de diensten van een loods.

Per 1 januari 2021 is het nieuwe Loodsplichtbesluit 2021 en Loodsplichtregeling 2021 van kracht. Deze voorziet onder meer in een vernieuwd Pilotage Exemption Certificate (PEC)-structuur. Het register kleine zeeschepen en de ontheffingsmogelijkheid van loodsplicht voor zeeschepen tot 95 meter zijn verdwenen. Ook wordt bepaalde terminologie, zoals verklaringhouder niet meer toegepast. Deze term is vervangen door PEC-houder. Naast PEC komen in deze memo andere, met loodsplicht verwante onderwerpen aan de orde, welke zijn aangepast aan de nieuwe wetgeving. Deze memo is daarom totaal herzien.

2. Generiek vrijgestelde schepen

Artikel 3, van het loodsplichtbesluit 2021 geeft de mogelijkheid om kapiteins van de volgende categorieën zeeschepen vrij te stellen van de loodsplicht.

1. Zeeschepen met een lengte over alles tot en met 75 meter, uitgezonderd zeeschepen met gevaarlijke lading. (Hieronder worden verstaan zeeschepen, gebouwd of geschikt gemaakt en gebezigd voor het in bulk vervoeren van minerale olie, gas of chemicaliën in bulk, en geheel of gedeeltelijk daarmee geladen, dan wel leeg maar nog niet ontgast of ontdaan van hun gevaarlijke residuen).
2. Zeeschepen die de territoriale zee bevaren, zonder dat dit geschiedt ten behoeve van het aanlopen of verlaten van Rotterdam of Scheveningen.
3. Zeeschepen die de territoriale zee bevaren van of naar een plaats waar de loodsdienst aanvangt of eindigt.
4. Loodsvaartuigen die tijdens de vaart op een scheepvaartweg als zodanig worden gebruikt
5. Oorlogsschepen (apart benoemd in het Besluit uitzonderingen oorlogsschepen SVW)
6. Zeeschepen die een verplaatsing maken binnen een havenbekken (bijlage 3) zonder daarbij de hoofdvaarweg binnen het havengebied te bevaren (§5)
7. Werkschepen (§11)

3. Ad-hoc-loodsplicht

Artikel 15, Loodsplichtbesluit 2021 geeft de Havenmeester, als bevoegde autoriteit, de mogelijkheid om ad-hoc loodsplicht op te leggen indien er sprake is van een situatie waarbij de weersomstandigheden of omstandigheden met betrekking tot het schip, de opvarenden, de lading, de scheepvaart of de scheepvaartweg dat noodzakelijk maken. Dit geldt voor kapiteins van zeeschepen die zijn vrijgesteld of ontheven van de loodsplicht, en het geldt voor kapiteins van zeeschepen welke categoriaal zijn vrijgesteld.

Algemene richtlijn: ad-hoc loodsplicht kan toegepast worden als

- de ter beschikking staande manoeuvreerruimte voor het scheepvaartverkeer zodanig beperkt is dat er onveilige situaties kunnen ontstaan.
- er ingrijpende wijzigingen in het scheepvaartverkeerpatroon zijn, bijv. door calamiteiten en/of incidenten.
- er gebreken aan het schip zijn die van invloed zijn op de manoeuvreerbaarheid of betrouwbaarheid van voortstuwingsinstallatie of roerwerk, zoals een niet werkende boegschroef in combinatie met beperkte manoeuvreerruimte.
- er een belading is die goed uitzicht en overzicht bij varen of afmeren belemmert.
- er meteo omstandigheden zijn die de betrouwbaarheid van manoeuvreren nog verder kunnen doen afnemen.
- het een dokreis betreft.
- het een reis naar of van een Petroleumhaven betreft.

De Duty Officer Verkeer legt de ad-hoc loodsplicht op.

4. **Schepen met een Pilotage Exemption Certificate (PEC)**

4.1 **PEC**

Een kapitein of eerste stuurman die in het bezit is van een PEC, is vrijgesteld van de loodsplicht voor de vaart op een daarop aangegeven loodsplichtig traject met een op het PEC-certificaat vermeld zeeschip.

In het zeehavengebied Rotterdam-Rijnmond – Zuid-Holland-achterland worden de volgende PEC-trajecten onderscheiden:

- a. aanloopgebied Rotterdam - havens Maasvlakte;
- b. aanloopgebied Rotterdam - Britanniëhaven;
- c. aanloopgebied Rotterdam - Beneluxhaven;
- d. aanloopgebied Rotterdam - Hoek van Holland;
- e. aanloopgebied Rotterdam - havens Botlek;
- f. aanloopgebied Rotterdam - havens Vlaardingen;
- g. aanloopgebied Rotterdam - havens Schiedam;
- h. aanloopgebied Rotterdam - Waal en Eemhavencomplex;
- i. aanloopgebied Rotterdam - Merwehaven;
- j. aanloopgebied Rotterdam - havens van Drechtsteden;
- k. aanloopgebied Rotterdam - havens Moerdijk.

Er zijn speciale PEC's voor kleine zeeschepen en LNG bunkerschepen.

Zie voor een totaal overzicht het *Overzichtstabel PEC-typen Rotterdam-Rijnmond-Zuid Holland-achterland* (§9).

Meer informatie is te vinden in *Informatiegids Pilotage Exemption Certificates*

Link: (vrijstelling) Loodsplicht [Formulieren en checklists zeevaart | Port of Rotterdam](#)

De Havenmeester van Rotterdam fungeert in zijn rol als regionale autoriteit voor andere bevoegde autoriteiten, en heeft een loket functie en coördineert daarmee de communicatie en afhandeling voor PEC aanvragen voor de hele regio: Rotterdam, Moerdijk en Scheveningen.

Bij vragen: PEC_Administratie@portofrotterdam.com .

4.2 PEC KLEINE ZEESCHEPEN

PEC kleine zeeschepen zijn geldig op alle loodsplichtige vaarwegen in Rotterdam-Rijnmond-Zuid-Holland-achterland, met uitzondering van de petroleum havens.

Oude Maas diepgang < 7.0m; Dordtsche Kil diepgang < 5,50m.

Tijdelijk PEC Kleine Zeeschepen is een 'overgangs' PEC die een kapitein of stuurman heeft verkregen, als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- Alleen voor schepen welke geregistreerd waren in het Register loodsplicht kleine zeeschepen op 31-12-2020.
- Waarvan de kapitein of eerste stuurman in het betreffende zeehavengebied in de regio Rotterdam-Rijnmond-Scheveningen met het betreffende schip minimaal één enkele reis heeft gemaakt in 2019 of 2020.

Tijdelijke PEC Kleine Zeeschepen zijn geldig tot 01-01-2031 en niet meer aan te vragen na 1 juli 2021.

Zusterschepen kunnen worden bijgeschreven op een tijdelijke PEC kleine zeeschepen onder de volgende voorwaarden:

- Het betreffende zeeschip moet een zusterschip zijn van een schip welke al op de PEC is vermeld. Volgens definitie zusterschip IMO resolutie 1158.
- Het betreffende zeeschip moet geregistreerd zijn geweest in het Register loodsplicht kleine zeeschepen op 31-12-2020.

PEC Kleine Zeeschepen is PEC zonder beperkte geldigheidsduur.

Alleen voor zeeschepen die aan de volgende drie criteria voldoen:

- zeeschip met een lengte over alles van minder dan 115 meter;
- met een afstand van de kiel tot het hoogste vaste punt van ten hoogste 18 meter;
- gebruikt wordt of gebruikt zal worden in een beperkt vaargebied op zee van ten hoogste 200 mijl uit de kust.

Voor deze PEC is een opleiding vereist (module 1&2).

4.3 PEC LNG BUNKERSCHEPEN

PEC LNG bunkerschepen zijn geldig op specifieke vaartrajecten/gebieden, welke op de PEC vermeld zullen worden.

Specifieke invulling van de opleiding modules en bepaling van de frequentie eis vindt plaats als de vaartrajecten in de haven bekend zijn.

4.4 MELDPLICHT SCHEPEN MET EEN PEC

Naast de verplichte informatie verstrekking in de standaard-meldingen bij aankomst in het VTS-gebied (sectorkanaal 1 Maas Aanloop) en voor aanvang vertrek of verhalen (VHF 11 Rotterdam Traffic, achterland VHF 71 Verkeerscentrale Dordrecht) (VHF 11) dient de kapitein van een schip met een PEC te melden:

- naam PEC-houder;
- PEC-nummer

5. Vrijstelling loodsplicht bij verhaalreizen

Vrijstelling loodsplicht bij verhaalreizen wordt verleend aan:

1. Zeeschepen die een verplaatsing maken binnen een havenbekken zonder daarbij de hoofdvaarweg binnen het havengebied te bevaren. Voor de havenbekkens waarin dit mogelijk is zie bijlage 3. Dit is niet van toepassing in havens die volledig vallen onder het Petroleumregime.
2. Zeeschepen met een lengte ≤ 160 meter die een verplaatsing maken binnen het Waalhaven-complex of het Eemhaven-complex.
3. Kapiteins met geldige PEC (zij zijn ook vrijgesteld van loodsplicht bij verhaalreizen, die binnen het traject van hun PEC vallen).

Richtlijnen: Toepassen van ad-hoc loodsplicht bij verhaalreizen wanneer

- het zeeschepen met gevaarlijke lading in bulk betreft.
- de windsterkte $> 13,8$ m/s (> 6 Bft) bedraagt.
- er zicht < 700 meter is.
- de ter beschikking staande manoeuvreerruimte voor het scheepvaartverkeer niet zodanig beperkt is dat er onveilige situaties kunnen ontstaan.
- er ingrijpende wijzigingen in het scheepvaartverkeerpatroon zijn, bijv. door calamiteiten en/of incidenten;
- er gebreken aan het schip zijn die van invloed zijn op de manoeuvreerbaarheid of betrouwbaarheid van voortstuwingsinstallatie of roerwerk. Zoals een niet werkende boegschroef in combinatie met beperkte manoeuvreerruimte.
- er een belading is die goed uitzicht en overzicht bij varen of afmeren belemmert.
- er meteo omstandigheden zijn die de betrouwbaarheid van manoeuvreren nog verder kunnen doen afnemen.
- het een dokreis betreft.
- het een reis naar of van een Petroleumhaven betreft.

6. Loodsplicht gesleepte vaart

In art.3, lid 2 van het Loodsplichtbesluit 2021 wordt gesproken over samenstel van een of meerdere zeeschepen. Het samenstel van zeeschepen is loodsplichtig indien één van de samenstellende delen langer is dan 75 meter.

Dit houdt dus in dat een samenstel van zeeschepen, waarbij zowel de sleepboot als het gesleepte object ≤ 75 meter zijn, niet loodsplichtig is.

Een gesleepte object > 75 meter met een binnenvaartmeetbrief is vrijgesteld van loodsplicht bij verhaalreizen. Bij een inkomende of uitgaande reis is het object loodsplichtig.

7. Loodsen op afstand (LOA)

Zie hiervoor *Werkafspraken Havenbedrijf Rotterdam N.V. Divisie Havenmeester en Loodsencorporatie* en de *Beleidsregels loodsen op afstand Redegebied Hoek van Holland/Maasmond*

8. Uitleg bij HaMIS-scherm loodsvrijstelling

Wanneer in de EKH is aangegeven dat er gebruik gemaakt zal worden van een loodsvrijstelling wordt het vrijstellingsnummer in de rechter kolom van het HaMIS-detailscherm 'Reizen' getoond met een groen of oranje bolletje (zie uitsnede in figuur 1). Door op het bolletje te klikken verschijnt er in een pop-up detailinformatie over de vrijstelling (zie figuur 2). Als het bolletje oranje is, is de vrijstelling niet geldig: de datum [geldig tot] is verlopen.

In de tabel hieronder wordt uitleg gegeven over de velden in het pop-up scherm.

Loodsplicht	Vrijgesteld van loodsplicht
Loodsvrijstelling	RM10034/1
Kapitein	

Figuur 1 Voorbeeld van het deel van het detailscherm Reizen met vermelding loodsvrijstelling

Loodsvrijstelling	
Loodsvrijstelling	RM10034/1
Geldig tot	05 feb 2022
Verklaringhouder	
Opmerkingen	[FREQ]
Restricties	Wind: East quadrant NE to SE 12 m/s. Non-eastern quadrant 15 m/s. SCC verplicht
SCC	17 jun 2024
Traject(en)	Aanloopgebied Rotterdam - Britanniëhaven Geldig van: 05 feb 2018 - 05 feb 2022

[Loodsvrijstelling]	Het nummer van de vrijstelling; RM staat voor Rijnmond.	
[Geldig tot]	De datum tot waarop gebruik gemaakt mag worden van de vrijstelling. De geldig tot datum is gebaseerd op de einddatum van het langst geldige traject vermeld op de PEC of de einddatum van het Sleepboot Coördinatie Certificaat (SCC) indien verplicht.	
[Verklaringhouder]	Naam van de verklaringhouder; deze kan afwijken van de opgegeven naam van de kapitein.	
[Opmerkingen]	In het opmerkingenveld staat een code die aangeeft waarom de vrijstelling gaat verlopen verlopen of verlopen is, op de in het veld [Geldig tot] aangegeven datum.	
	[Freq]	Op de datum [Geldig tot] moe(s)t zijn voldaan de frequentie-eis. De PEC-administratie controleert de frequentie-eis van PEC's op basis van de informatie in HaMIS. Indien een PEC-houder niet voldoet aan de frequentie-eis dan kan er een verzoek ontheffing frequentie-eis gericht worden aan PEC_Administratie@portofrotterdam.com .
	[SCC]	Het sleepbootcoördinatiecertificaat is verplicht voor die bestemming en verloopt / is verlopen op de aangegeven datum
	Verder kunnen in dit veld opmerkingen staan die de staf/DHMR voor het HCC heeft genoteerd.	
[Restricties]	Hierin kunnen staan: diepgangbeperkingen; windrestricties (aangegeven waarden in m/s zijn maatgevend); zichtrestricties en andere aanwijzingen.	
	'SCC verplicht':	= Vrijstelling alleen te gebruiken in combinatie met geldig sleepbootcoördinatie- certificaat; Achter de regel hieronder ([SCC]) moet een niet verlopen datum staan.
	'Met geldig SCC vervalt restrictie':	= Als er een niet verlopen datum achter [SCC] staat vervalt de restrictie.
[SCC]	Datum tot wanneer het sleepbootcoördinatiecertificaat geldig is / was. SCC optioneel: met een geldig SCC zijn de aangegeven restricties niet van toepassing als in het veld [Restricties] staat vermeld: 'Met geldig SCC vervalt restrictie'. SCC verplicht: dan staat in het [Restricties] veld 'SCC verplicht'..	
[Trajecten]	Hier staan de trajecten die (geheel of gedeeltelijk) bevaren mogen worden zonder loods.	

Bijlage 1: Overzichtstabel PEC-typen Rotterdam-Rijnmond-Zuid Holland-achterland

Rotterdam-Rijnmond-Zuid Holland-achterland								
	PEC-type	LOA	Restricties				Module	Fq. eis
			SCC	Wind	Dg	Zicht		
1	B	>75m ≤115m	-	-	-	-	1/2/3/4/5	6
2	B-Drechtsteden	>75m ≤115m	-	-	<7,0m	≥1000m	1/2/3/4/5	6
3	B-Moerdijk	> 75m ≤115m	-	-	<5,5m	≥1000m	1/2/3/4/5	12
4	B-Moerdijk HF	>75m ≤115m	-	-	<7,0m	≥1000m	1/2/3/4/5	36
5	C	>115m ≤160m	-	-	-	-	1/2/3/4/5	12
6	C-Drechtsteden	>115m <135m	-	-	<7,0m	≥1000m	1/2/3/4/5	12
7	C-Moerdijk	>115m <135m	-	-	<5,5m	≥1000m	1/2/3/4/5	12
8	C-Moerdijk HF	>115m <135m	-	-	<7,0m	≥1000m	1/2/3/4/5	36
9	D	>160m≤200m	-	<17,2m/s	-	-	1/2/3/4/5	18
10	D-Roro	>160m	-	<17,2m/s	-	-	1/2/3/4/5	18
11	D-Roro Beneluxhaven	>160m	-	<17,2m/s	-	-	1/2/3/4/5	18
12	D-Roro Brittanniëhaven	>160m	√	<12m/s E <15m/s W	-	-	1/2/3/4/5	18
13	D-Roro HoekvanHolland	>160m	-	<17,2m/s	-	-	1/2/3/4/5	18
14	D-Roro Vulcaanhaven	>160m	√	-	-	-	1/2/3/4/5	18
15	Kleine Zeeschepen	<115m	-	-	-	-	1/2	-
16	Kleine Zeeschepen tijdelijk	<115m	-	-	-	-	-	-
17	LNG Bunkerschip	-	-	-	-	-	1/2/3/4/5	*

*Wordt bepaald als vaartrajecten in haven bekend zijn

SCC= Sleepboot Coördinatie Certificaat; √=Verplicht; Fq.eis=Frequentie eis; Dg=Diepgang; Restricties geven aan wanneer PEC geldig is.

PEC-D & PEC D-Roro Wind restrictie: windmeter Noorderpier. Voor verhaalreizen in de oostelijke havengebieden vanaf 7e Pet windmeter Geulhaven. Windrestrictie vervalt met geldig SCC.

PEC D-Roro Brittanniëhaven Oost (kwadrant NO tot ZO) 12 m/s; overige richtingen 15 m/s; windmeter Geulhaven

PEC B&C -Moerdijk HF Aanvullende eisen RWS WNZ

PEC Kleine Zeeschepen Geldig in gehele zeehavengebied. Niet in petroleum havens; Oude Maas diepgang < 7.0m; Dordtsche Kil diepgang < 5,50m

PEC Kleine Zeeschepen tijdelijk Geldig tot 01-01 2031. Geldig in gehele zeehavengebied. Niet in petroleum havens; Oude Maas diepgang < 7.0m; Dordtsche Kil diepgang < 5,50m

Bijlage 2 Loodsplichtige scheepvaartwegen en bevoegde autoriteiten

De loodsplichtige scheepvaartwegen in het zeehavengebied Rotterdam-Rijnmond - Zuid-Holland-achterland ,met inbegrip van de daaraan gelegen havens:

- a. Aanloop Maasmond
- b. de Maasmond, de Nieuwe Waterweg, het Breddiep, het Beerkanaal, het Yangtzekanaal en het Calandkanaal;
- c. het Hartelkanaal;
- d. de Nieuwe Maas, de Koningshaven, het Zuiddiepje;
- e. Het Scheur;
- f. de Noord, de Rietbaan;
- g. de Oude Maas, het Spui en de Beningen;
- h. de Hollandse IJssel tot aan de stuw bij Krimpen aan de IJssel;
- i. de Beneden Merwede tot aan Hardinxveld-Giessendam en het Wantij;
- j. de Dordtsche Kil, de Krabbegeul en het Mallegat;
- k. het Hollandsch Diep ten westen van de Moerdijkbrug inclusief Zuid-Holland Diep;
- l. het Haringvliet en het Vuile Gat;
- m. de Krammer benoorden de Krammersluizen, de Zuid-Vlije en het Volkerak Zoommeer.
(Loodsplichtregeling artikel 30)

Bevoegde autoriteiten:

Bevoegde autoriteiten voor de loodsplichtige scheepvaartwegen van het zeehavengebied Rotterdam-Rijnmond - Zuid-Holland-achterland zijn:

- a. de havenmeester van Rotterdam, werkzaam bij Havenbedrijf Rotterdam N.V., voor zover het betreft de scheepvaartwegen in beheer bij het Rijk benedenstrooms van kilometerraai 991,7 van de Nieuwe Maas en benedenstrooms van kilometerraai 998 van de Oude Maas;
- b. voor de overige scheepvaartwegen in beheer bij het Rijk: de Directeur-Generaal Rijkswaterstaat; en
- c. voor zover het betreft scheepvaartwegen in beheer bij een ander openbaar lichaam: de persoon die door het bestuur van de gemeente is aangewezen voor de zorg voor een veilige en vlotte afwikkeling van het scheepvaartverkeer.

(Loodsplichtregeling artikel 31)

Bijlage 3: Havenbekkens verhaalreizen

- Prinses Amaliahaven/Prinses Margriethaven;
- Prinses Alexiahaven;
- Europahaven;
- Amazonehaven;
- Mississippihaven;
- Beneluxhaven / Elbehaven;
- Britanniëhaven;
- Seinehaven;
- St. Laurens haven (Botlek);
- 1^e & 2^e Werkhaven (Botlek);
- Koningin Wilhelminahaven (Vlaardingen);
- Vulcaanhaven (Vlaardingen);
- Wiltonhaven (Schiedam);
- Wilhelminahaven (Schiedam);
- Merwehaven(s);
- 1^e Eemhaven (Eemhaven);
- Prins Johan Friso haven (Eemhaven);
- Prinses Beatrixhaven (Eemhaven);
- Prins Willem Alexanderhaven (Eemhaven);
- Keilehaven;
- IJselhaven;
- Lekhaven;
- Koushaven;
- Waalhaven Oostzijde;
- Waalhaven Westzijde;
- Schiehaven;
- *St. Jobshaven*;
- Parkhaven;
- Maashaven;
- Rijnhaven;

Dordrecht

- Mallegat;
- Wilhelminahaven;
- Julianahaven 2;
- Julianahaven 3;

Moerdijk

- Roode Vaart;
- Centrale Insteekhaven en Oostelijke Insteekhaven;
- Westelijke Insteekhaven;

Bijlage 4: Werkschepen

Voor werkschepen geldt dat zij onder de categorale vrijstelling van de loodsplicht kunnen vallen of dat een ontheffing van de loodsplicht aangevraagd kan worden.

Vrijstelling werkschepen

Vrijgesteld van de loodsplicht is een kapitein van een werkschip in de periode dat dat schip in het betreffende zeehavengebied werkzaamheden uitvoert of in het betreffende zeehavengebied vaart om in verband daarmee andere noodzakelijke activiteiten te verrichten, mits dat schip niet langer is dan de bij ministeriële regeling voor het zeehavengebied of een gedeelte daarvan vastgestelde maximale lengte en in voorkomende gevallen breedte of diepgang.

Indien een kapitein naar het oordeel van de bevoegde autoriteit onvoldoende bekend is met de plaatselijke omstandigheden en communicatieprocedures, wordt overeenkomstig artikel 15 een loodsplicht opgelegd (artikel 3, derde lid, onder f, Loodsplichtbesluit 2021).

In Rotterdam passen we een praktische en uitvoerbare werkwijze toe:

Werkschepen zijn vrijgesteld van loodsplicht indien de kapitein van het werkschip werkzaam/bekend is in het betreffende zeehavengebied en er ook voor het overige geen redenen of bijzondere omstandigheden zijn die aanleiding geven ad hoc loodsplicht op te leggen.

Als eindverantwoordelijke voor het werkschip draagt de kapitein zorg voor het aanwezig zijn van een bevoegd en competent brugteam.

Een beslissings-kader d.m.v. 4 punten ondersteunt de Duty Officers Verkeer in hun besluitvorming:

1. Voor het doel gebruikt.

Het werkschip voert in het gebied Rotterdam-Rijnmond werkzaamheden uit of vaart in het gebied om in verband daarmee andere noodzakelijke activiteiten te verrichten.

Het begrip voor het doel "gebruikt" is ruimer dan alleen de baggerwerkzaamheden. Aan het baggeren gerelateerde werkzaamheden, zoals varen tussen de verschillende werkgebieden, varen naar een afloskade, varen naar een scheepswerf om een klep of zuigbuis te repareren kunnen hier ook onder vallen.

2. Er geen situaties en omstandigheden zijn, die het opleggen van ad hoc loodsplicht nodig maken.

Indien er sprake is van een situatie waarin de weersomstandigheden of omstandigheden met betrekking tot het schip, de opvarenden, de lading, de scheepvaart of de scheepvaartweg het noodzakelijk maken dat van de diensten van een loods gebruik wordt gemaakt, kan loodsplicht worden opgelegd (Artikel 15 Loodsplichtbesluit 2021).

3. Geen twijfel aan de bekendheid van de kapitein van het werkschip met de plaatselijke omstandigheden en communicatieprocedures.

Eerste beoordeling: Heeft de kapitein met het werkschip voldoende vaaruren gemaakt in Rotterdam in de afgelopen twee jaar voorafgaand aan het beoordelingsmoment. Als richtlijn wordt 32 vaaruren gehanteerd, gemaakt gedurende twee jaar voorafgaande aan het beoordelingsmoment. Zo niet dan worden acht beoordeelde vaaruren met loods voorgeschreven aan de kapitein. Dit geldt ook bij twijfel en onduidelijkheid over de bekendheid van de kapitein van het werkschip met de plaatselijke omstandigheden en communicatieprocedures.

Nadat het schip is begonnen met werkzaamheden kunnen het niet naleven van communicatieprocedures, near misses en incidenten leiden tot het opleggen van ad-hoc loodsplicht. Afhankelijk van de bevindingen van de loods aan boord en van VTS kan de loodsplicht verlengd worden.

Aandachtspunten met betrekking tot bekendheid met de plaatselijke omstandigheden en communicatieprocedures:

- Goed uitluisteren en communiceren op het VHF-kanaal van de sector, waarin het schip vaart;
- Intenties goed kunnen aangeven (bijvoorbeeld in zandwingebied melden plaats van aanzet zuigen en voorgenomen vaarpatroon; Melden van de voorgenomen route naar het suppletiegebied);
- Rekening houden met ander scheepvaartverkeer;
- Plaatselijk bekend, belangrijkste topografie.

Ook een bezoek aan een verkeerscentrale is een optie die zowel bij de eerste beoordeling als in een later stadium bepaald kan worden. Afhankelijk van de casus.

4. Het werkschip moet voldoende geschikt zijn voor het desbetreffende gebied uit een oogpunt van voorstuwing en manoeuvreerbaarheid en passen bij de dimensies en karakteristieken van de vaarweg.

In Rotterdam-Rijnmond geldt als maximale lengte:

- 300 meter in de Maasmond, Calandkanaal, Beerkanaal en Yangtzekanaal, met inbegrip van de aan deze scheepvaartwegen gelegen havens;
- 200 meter van KM1033 Nieuwe Waterweg tot bovenstrooms KM 991,7 van de Nieuwe Maas en KM 998 van de Oude Maas, met inbegrip van de aan deze scheepvaartwegen gelegen havens. (artikel 34 onder a en b Loodsplichtregeling 2021)

Ontheffing werkschepen

De bevoegde autoriteit kan voor zover dit met het oog op de veiligheid van de scheepvaart op de betreffende scheepvaartwegen verantwoord is, op verzoek ontheffing verlenen op aangewezen scheepvaartwegen, in de periode dat het schip werkzaamheden uitvoert of in verband daarmee andere noodzakelijke activiteiten verricht.

- Indien het werkschip langer is dan de bovengenoemde maximale lengte (Artikel 13 lid 1a Loodsplichtbesluit).
- Indien het werkschip niet voldoet aan de voorwaarden voor een vrijstelling van loodsplicht, maar wel voldoet aan artikel 13 lid 1b of lid 1c van het Loodsplichtbesluit. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om werkzaamheden ten behoeve van grote projecten (zoals bijvoorbeeld aanleg MV2) of werkzaamheden net buiten het loodsplichtig vaarwater.

Een ontheffing wordt schriftelijk verleend en er kunnen voorschriften en beperkingen aan worden verbonden.

Omdat de omstandigheden voor het verlenen van een ontheffing zeer divers zijn is maatwerk geboden. Daardoor kan er niet een eenduidig beleidskader worden opgezet. Wel zal de kennis en ervaring van de kapitein of eerste stuurman bij eerdere projecten hierin ook een belangrijke rol spelen. Voorbeeld is het voorschrift dat voorafgaand aan de werkzaamheden een bezoek wordt afgelegd aan een verkeerscentrale (VTS-post) waar een briefing wordt gehouden over de werkzaamheden en de lokale uitgangspunten. Of de eis dat een bepaald aantal uren een instructiereis met een loods gemaakt moet worden

Om te borgen dat dit proces helder en transparant verloopt, staat het onderwerp ontheffingen standaard op de agenda van het kwartaaloverleg ter bespreking met stakeholders (bevoegde autoriteiten, loodsen, reders, waterbouwers).